

flet ikke været for i Landbocommissionen, hvor der overalt hverken fra Regjeringens eller fra nogen anden Side fremkom nogetstomhelst Forslag om Fæsteforholdets Afløsning med specielt Hensyn til de kongelige Godser. Naar Thinget skulde bestemme sig til at slaae ind paa den Vej, som blev antydet fra den høitærede Finantsministers Side, nemlig at nedsætte et Udvalg, der om Sagen kunde træde i Conference med Regjeringen, hvilket forekommer mig efter Sagens Bestaaffenhed at have særdeles meget for sig, saa kan det ikke paatvivles, at de Betænkeligheder, der ellers kunde være ved at behandle en saadan Sag, uden at have et Regjeringsforslag som Grundlag, i det Væsentlige vilde bortfalde.

B. Christensen: Jeg havde troet, at jeg ikke skulde have været nødt til at reise mig mere idag i denne Sag; men den sidste ærede Rigsdagsmands Uttringer foranledige mig dog til udtryffeligt at bemærke, at, hvad jeg har udhævet eller ikke udhævet, hvad jeg har sagt eller ikke sagt, vil Forsamlingen uden Tvivl vide, uden Hensyn til, den ærede Rigsdagsmands Uttringer derom. Det private Fæstegodses Overgang til Selveiendom ligger udenfor Forhandlingerne i denne Sag (Sa.); jeg skal derfor ikke gaae ind paa det righoldige Stof, den ærede Rigsdagsmand ved sine Uttringer herom har kastet ind i Discusstonen. Jeg skal blot bemærke, at, forsaavidt han har citeret den Uttring af mig, at jeg har sagt, at her var Kronen Herre, saa gjentager jeg, at her er Kronen Herre, og Herre igjen.

Formanden: Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 6te Valgfreds har Ordet.

J. N. Hansen: Ja, det var med Hensyn til, at den ærede Finantsminister meente, at nærværende Udkast gaaer ud paa visse Begunstigelser for Fæsterne, idet han meente, at den rette Værdi af Fæstestederne ikke skulde indkomme i Statskassen efter det foreliggende Forslag, medens derimod Forslagsstilleren har udtalt den Formening, at Statens Godskasse vilde vinde ved, at det foreslaaede Princip blev lagt til Grund for Beregningen, at jeg begjærede Ordet. Jeg bekjender mig til den sidst udtalte Mening, og jeg havde ønsket, at den ærede Forslagsstiller, istedetfor at lægge det

Princip til Grund, som han har lagt til Grund, nemlig en Capitalisering af den nærværende Indtægt, vilde have lagt det Princip for Beregningen til Grund, der findes i det os forelagte Lovforslag om Afhændelsen af det til Lehn, Stambuse og Fideicommisser hørende Bøndergods; det er nemlig en Capitalisering af det aarlige Gjennemsnitsbeløb af de sidste 20 Aars Indtægt, som her er opstillet, som det andet Thing har vedtaget, og som ogsaa her finder stor Understøttelse, hvilket jo altsaa forudsætter, at man er gaaet ud fra den Mening, at en saadan Capitalisering af Gjennemsnitsbeløbet af de sidste 20 Aars Indtægt vilde være en fuldstændig Erstatning for den Eiendomsret, Lehnene have til deres Bøndergods. Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgfreds (Mourier) har opstillet en skarp Grændse imellem Statens Stilling til det nærværende Forslag og Statens Stilling til det private Bøndergods; jeg mener derimod, at Staten stiller sig til det private Bøndergods og til en Lov om dets Overgang til Selveiendom paa selvsamme Maade, som den stiller sig til Lehnenes, Stambusenes og Fideicommissernes Bøndergods og til en Lov om dets Overgang til Selveiendom. Jeg troer ikke, Staten har nogen større Ret i dette Forhold, end den har med Hensyn til de private Godser, og, naar altsaa Staten, den lovgivende Magt i Staten, finder at Lehnene, ved at det før nævnte Princip lægges til Grund for Beregningen, faae fuldstændig Erstatning for deres Bøndergods, saa seer jeg ikke rettere, end at Staten ikke kan undslaae sig for at afhænde sit eget Bøndergods for den Betaling, der vil indkomme ved Beregning efter samme Princip, thi, siger Staten: jeg vil ikke sælge mit Eget for den Sum, der efter en saadan Beregning vil udkomme, men jeg tillader Besidderne af Lehn og Stambuse at sælge deres Bøndergods for en saadan Capitalisering af Gjennemsnitsbeløbet af de sidste 20 Aars Indtægt, saa troer jeg, at Staten derved vil komme i en skjæv Stilling; jeg troer, at, finder Staten, at Lehnene ved en saadan Beregning ere fuldkommen skadesløsholdte, saa maa den ogsaa finde sig selv skadesløsholdt ved en lignende